

Zuzana HÁJKOVÁ: *Sociální světy Pravých bleších trhů v Praze. Etnografický výzkum.*
Praha: FHS UK 2012, 48 s. + příloha.

Předmětem bakalářské práce Zuzany Hájkové byly tzv. Právě bleší trhy, které jsou pořádány v Praze od roku 2009. Autorka se pokusila o holistický popis těchto akcí s důrazem na perspektivu prodejců. Reflekovala ovšem, že tyto aktéry nelze od dění na bleších trzích izolovat, naopak, že je možné jejich perspektivu využít k širše položeným otázkám ve smyslu zavtažení a role těchto aktivit v urbánním kontextu, potažmo různých sociálních světů, jež se s blešími trhy pojí nebo pojit mohou. Teoreticky se autorka opřela především o současné antropologické a sociologické texty věnované problematice bleších trhů, second-handové kultury a material culture. Vlastní výzkum pak realizovala jako etnografický: využila zúčastněného pozorování v kombinaci s různými typy rozhovorů.

Bakalářská práce Zuzany Hájkové je členěna vedle *Úvodu* a *Závěru* do dvou částí. V první, pojmenované *Teoretická východiska a použité metody*, autorka nejprve provádí stručný exkurz do sociálněvědní reflexe dané problematiky a představuje tituly, s nimiž bude v interpretaci vlastního výzkumu pracovat. Tím si zároveň vcelku obratně utváří prostor pro formulaci výzkumných otázek. Vlastní výzkum je nejen představen, ale zejména velmi zdařile reflektován v následujících dvou kapitolách této části.

Výsledky výzkumu jsou představeny v *Empirické části*. Ta je přehledně členěna do dvou oddílů v souladu s tím, jak autorka kumulativně představuje a interpretuje sledované prostředí. Nejprve tedy prostřednictvím identifikace jednotlivých faktorů, které se na podobě bleších trhů podílejí, a aktérů, které trhy utvářejí, prezentuje holistický popis terénu. To jí umožňuje věnovat se širším interpretacím fenoménu bleších trhů v kontextu současného urbánního prostoru, stejně jako interpretovat sociální vztahy a interakce na bleších trzích, aby v závěrečné kapitole tohoto oddílu mohla diskutovat otázku, zda lze v souvislosti s blešími trhy pozorovat utváření nějaké sociální skupiny a pokud ano, prostřednictvím jakého konceptu by tyto sociální vazby bylo možné interpretovat.

Jakkoli považuji předloženou bakalářskou práci za velmi kvalitní, mám k ní několik připomínek resp. otázek. Jednak se mi zdá, že ačkoliv autorka hned v počátku deklaruje, že se nebude věnovat ekonomické antropologii, mohla být významněji pojednána otázka konstrukce a vyjednávání komodit, jejich cen atp. – tím spíše, pokud se autorka opírá o Appaduraie (1988). Zároveň je škoda, že je koncept městských kmenů převzat pouze ze sekundární literatury (Maffesoliho alespoň v českém překladu /2002/ autorka opominula) a interpretace sociálního světa bleších trhů jako městského kmene je tudíž spíše jen načrtnuta. K drobnějším připomínkám pak už patří povzdech nad absencí dat ke „klábosení“ mezi prodejci (s. 39) či k problematice genderu (s. 33), na vodě stojící interpretace motivací turistů k návštěvě trhu (s. 29) a zbytečné označování aktérů příslušnosti ke stigmatizované národnostní menšině (Romové, s. 24).

Z formálního hlediska je na místě ocenit vcelku kultivovaný jazyk s minimem gramatických a stylistických pochybení. Mezi pochybení naopak patří zavádějící odkazování na kolektivní monografii Janečka (2011), když je pracováno pouze s textem Heřmanský – Novotná (2011) a absence seznamu a důkladného popisu obrazové přílohy, která navíc měla následovat až za bibliografií, nikoli naopak.

Celkově lze nicméně bakalářskou práci Zuzany Hájkové považovat za zdařilou. Autorka zvolila zajímavé a aktuální téma, podpořila jej adekvátní literaturou, provedla

dlouhodobý etnografický výzkum a v důsledku formulovala sevřený text, v němž průběžně kombinuje data, jejich interpretace a teorie a jehož závěry jsou bezpochyby inspirativní vzhledem k dalším bádáním. Z těchto důvodů bakalářskou práci Zuzany Hájkové doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako výbornou.

Praha, 10. 2. 2012

Mgr. Hedvika Novotná